

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУШНЕЦЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
соціальної економіки

Протокол № 1 від 01.09.2025 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

КРЕАТИВНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО

робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)

Галузь знань	Всі
Спеціальність	Всі
Освітній рівень	другий (магістерський)
Освітня програма	Всі

Статус дисципліни

вибіркова

Мова викладання, навчання та оцінювання

українська

Розробник:

к.е.н., доцент

Юлія СОТНІКОВА

Завідувач кафедри
соціальної економіки

Галина НАЗАРОВА

Харків
2025

ВСТУП

Сучасна економіка дедалі більше ґрунтується на знаннях, творчості та інноваціях. Креативні індустрії стають драйвером економічного розвитку, формують нові робочі місця та підвищують конкурентоспроможність національних економік у глобальному середовищі. В умовах цифровізації, динамічних змін ринкової кон'юнктури та зростання ролі інтелектуальної власності виникає потреба у фахівцях, здатних поєднувати підприємницькі підходи з креативними рішеннями. Саме тому вивчення дисципліни «Креативне підприємництво» є важливим для формування інноваційного мислення, підприємницької культури та навичок розробки й реалізації креативних бізнес-моделей.

Метою навчальної дисципліни сформувати у здобувачів освіти знання, уміння та практичні навички з організації та розвитку підприємницької діяльності, розвинути здатність генерувати та впроваджувати інноваційні ідеї у бізнес-практику.

Завданнями навчальної дисципліни є

- розкрити сутність, особливості та тенденції розвитку креативного підприємництва;
- розкрити сутність сучасних моделей та інструментів ведення бізнесу у сфері креативних індустрій;
- сформувати навички генерування та комерціалізації креативних ідей;
- розвинути компетентності у сфері бізнес-планування, маркетингу та управління інноваційними проєктами;
- навчити використовувати цифрові технології для просування креативних продуктів і послуг;
- виховати підприємницьке та креативне мислення, здатність працювати в умовах невизначеності.

Об'єктом навчальної дисципліни являє собою процес прийняття управлінських рішень за допомогою послідовної сукупності процедур, що утворюють загальну схему управління творчим процесом.

Предметом Теоретичні основи, методи та практичні інструменти формування і реалізації підприємницьких ініціатив у сфері креативного бізнесу.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна визначено в табл. 1.

Таблиця 1

**Результати навчання та компетентності, які формує навчальна
дисципліна**

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
Здатність пояснити сутність та основні концепції креативного підприємництва, визначати її роль у сучасній економіці	Здатність до абстрактного мислення, аналізу й синтезу
	Розуміння закономірностей розвитку креативних індустрій
Здатність володіти методами пошуку, генерації та відбору креативних бізнес-ідей.	Здатність генерувати нові ідеї та рішення
	Підприємницька ініціативність
Здатність застосовувати інструменти маркетингу, брендингу та цифрових технологій для просування креативних продуктів	Здатність використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології
	Компетентність у сфері маркетингових стратегій і комунікацій
Здатність організовувати командну роботу та ефективну взаємодію у креативних бізнес-проектах	Здатність до роботи в команді, комунікативна компетентність
	Лідерські якості та навички управління персоналом

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи підприємницької діяльності

Тема 1. Теоретичні засади підприємницької діяльності

- 1.1. Поняття та сутність підприємництва
- 1.2. Роль підприємництва в економічному розвитку суспільства
- 1.3. Правові та економічні основи підприємницької діяльності
- 1.4. Етика та соціальна відповідальність у бізнесі

Тема 2. Світовий контент креативного підприємництва

- 2.1. Історичні передумови розвитку креативного сектору
- 2.2. Глобальні приклади успішного креативного бізнесу (Apple, Disney, Spotify, Netflix та ін.)
- 2.3. Світові ринки креативних індустрій: масштаби та тенденції
- 2.4. Виклики та перспективи для підприємців у глобальному середовищі

Тема 3. Креативні індустрії: сучасні тренди

- 3.1. Поняття та класифікація креативних індустрій
- 3.2. Сучасні тренди у креативних індустріях: цифрові медіа та VR/AR, гейміфікація, інтерактивний контент, штучний інтелект у креативі
- 3.3. Трансформація моделей споживання креативного продукту
- 3.4. Вплив глобалізації та соцмереж

Тема 4. Менеджер креативного типу

- 4.1. Роль менеджера в сучасній організації
- 4.2. Стилi лiдерства у креативному середовищі
- 4.3. Інструменти мотивації та стимулювання креативності
- 4.4. Практичні приклади успішних креативних менеджерів

Тема 5. Процес креативного підприємництва. Пошук нової ідеї

- 5.1. Етапи креативного підприємництва
- 5.2. Методи генерації нових ідей
- 5.3. Оцінка життєздатності бізнес-ідеї
- 5.4. Приклади успішних стартапів, що виникли з інноваційних ідей

Змістовий модуль 2. Організаційні аспекти креативної підприємницької діяльності

Тема 6. Бізнес-модель креативного підприємництва

- 6.1. Поняття та роль бізнес-моделі у креативному бізнесі
- 6.2. Основні компоненти бізнес-моделі (Value Proposition, клієнти, канали, ресурси, партнери)
- 6.3. Інструменти розробки бізнес-моделей (Business Model Canvas, Lean Canvas)
- 6.4. Приклади бізнес-моделей у креативних проектах

Тема 7. Формування креативного середовища в організації

- 7.1. Поняття креативного середовища
- 7.2. Фактори, що сприяють розвитку творчої атмосфери (простір, культура, цінності)
- 7.3. Організація креативного простору в організації
- 7.4. Бар'єри для формування креативного середовища та шляхи їх подолання

Тема 8. Формування та управління креативною командою

- 8.1. Характеристика креативної команди
- 8.2. Принципи відбору та формування креативної команди
- 8.3. Ролі учасників у креативних групах (генератор ідей, аналітик, комунікатор тощо)
- 8.4. Техніки організації групової роботи в команді

Тема 9. Брендинг для креативних індустрій

- 9.1. Сутність бренду та його значення для креативного бізнесу
- 9.2. Елементи брендингу (назва, візуальна ідентичність, цінності)
- 9.3. Цифровий брендинг: соцмережі, контент-маркетинг, сторітелінг
- 9.4. Кейс-стаді брендів креативних індустрій (музика, кіно, мода, дизайн)

Тема 10. Інноваційне підприємництво та стартап

- 10.1. Поняття інноваційного підприємництва
- 10.2. Відмінності між стартапом та традиційним бізнесом
- 10.3. Етапи розвитку стартапу (ідея → MVP → масштабування)
- 10.4. Джерела фінансування інноваційних проєктів (венчурний капітал, бізнес-ангели, краудфандинг)

Перелік практичних (семінарських) та / або лабораторних занять / завдань за навчальною дисципліною наведено в табл. 2

Таблиця 2

Перелік практичних (семінарських) завдань

Назва теми та завдання	Зміст
Тема 1. Завдання 1.	Скласти карту понять: «підприємець», «бізнес», «ризик», «прибуток». Проаналізувати приклад українського підприємця: визначити вид діяльності, функції та ризики. Дискусія: «Чи може підприємець бути соціально відповідальним і водночас прибутковим?»
Тема 2. Завдання 2.	Дослідити один світовий кейс (Apple, Netflix, LEGO тощо) і

	підготувати коротку презентацію про його бізнес-модель. Заповнити таблицю «Роль культурних та національних особливостей у креативному підприємстві»
Тема 3. Завдання 3. Семінарське заняття	Кейс-стаді сучасних стартапів у креативних індустріях 1. Взаємозв'язок між культурою, технологіями та бізнесом 2. Цифрові медіа та VR/AR як сучасний тренд 3. Гейміфікація як сучасний тренд 4. Інтерактивний контент як сучасний тренд 5. Штучний інтелект у креативі
Тема 4. Завдання 4.	Розробити профіль ідеального креативного менеджера (компетенції, риси, стиль керівництва). Рольова гра: здобувачі обирають претендентів на вакантні посади керівників в організації Тест-самооцінка: визначити власний стиль лідерства
Тема 5. Завдання 5.	Виконати вправу «Брейнштормінг» для пошуку бізнес-ідей у сфері розваг/дизайну/освіти. Метод «шести капелюхів»: проаналізувати одну бізнес-ідею з різних позицій. Підготувати короткий пітч (1 хвилина) для представлення власної креативної ідеї.
Тема 6. Завдання 6.	Заповнити Business Model Canvas для власної ідеї стартапу. Визначити сильні та слабкі сторони запропонованої бізнес-моделі.
Тема 7. Завдання 7.	Вправа «Креативний офіс»: намалювати або описати простір, який сприяє творчості. Вправа «Розробка кодексу корпоративної культури організації»
Тема 8. Завдання 8.	Тест-самооцінка: визначити власну роль в креативній команді. Визначити ролі для учасників у вигаданій команді стартапу. Вправа «Конфлікт у команді»: розіграти ситуацію та знайти рішення.
Тема 9. Завдання 9. Семінарське заняття	Створити логотип та слоган для вигаданого креативного продукту. Зробити доповідь-аналіз бренду відомої компанії креативних індустрій (мода, музика, дизайн).
Тема 10. Завдання 10.	Розробити коротку концепцію стартапу (ідея + цільова аудиторія + джерело доходів). Симуляція: підготувати пітч для інвесторів (3 хвилини).

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл. 3

Перелік самостійної роботи

Назва теми	Зміст
Тема 1	Аналіз поняття соціальної відповідальності та прикладів компаній, які успішно впроваджують таку концепцію
Тема 2	Провести аналітичний огляд ринку креативних індустрій у вибраній країні
Тема 3	Підготовка доповідей на семінарське заняття
Тема 4	Написати есе «10 якостей креативного менеджера майбутнього».
Тема 5	Аналіз сучасних методик активізації творчого мислення. Підготовка до написання контрольної роботи
Тема 6	Проаналізувати, як бізнес-модель змінюється під впливом технологій
Тема 7	Дослідити корпоративну культуру креативної компанії (Google, IDEO, Pixar) та підготувати огляд.
Тема 8	Проаналізувати роль емоційного зв'язку зі споживачем
Тема 9	Розробити брендбук (назва, логотип, слоган, кольорова палітра) для вигаданого проекту.
Тема 10	Проаналізувати літературні джерела щодо того, чому більшість стартапів зазнають невдач. Підготовка до контрольної роботи

Кількість годин лекційних, практичних (семінарських) та / або лабораторних занять та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів навчання, як:

Словесні (дискусія (Тема 1)).

Наочні (презентації (Тема 2,3,9), пітч (Тема 5,10).

Практичні (практичні (Тема 1 - 10), кейс-стаді (Тема 3), мозкові атаки (Тема 5), рольові ігри (Тема 4,7,8)).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів:

для дисциплін з формою семестрового контролю залік: максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума – 60 балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль проводиться у формах семестрового екзамену (іспиту), диференційованого заліку або заліку. Складання семестрового екзамену (іспиту) здійснюється під час екзаменаційної сесії.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається:

- для дисциплін з формою семестрового контролю залік – сумуванням всіх балів, отриманих під час поточного контролю.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

Поточний контроль: практичні завдання (50 балів), завдання за темами (10 балів), семінари-дискусії (10 балів), письмова контрольна робота (20 балів), індивідуальне завдання (10 балів).

Семестровий контроль – залік.

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Гонтарева І. В. Підприємництво : підручник / І.В. Гонтарева. – Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2021. – 392 с. <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/16637>
2. Назарова Г. В. Креативна економіка та менеджмент [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Г. В. Назарова, Ю. В. Сотнікова. - Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. - 152 с. <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/20645>
3. Основи підприємницької діяльності : підручник / за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко.– Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2022. – 515 с. <https://www.tkfk.te.ua/wp->

Додаткова

4. Економіка та бізнес-інновації: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника, д.е.н., проф. О. І. Карінцевої. – Суми : Університетська книга, 2023. – 702 с. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/91523/1/Business_Innovation_2023.pdf;jsessionid=A5B41070A1D23FF484950FF6E31EB9A6
5. Сотнікова Ю.В. Креативність як сучасний фактор виробництва / Ю.В. Сотнікова // Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія і практика : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. –Х.: Видавець ФОП Панов А.М., 2019. – 215-218. <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/21246>
6. Ain O., Khodeir L. Creativity Management: An Approach For Achieving Efficient Workplace Environment / O. Ain, L. Khodeir // The academic research community publication. – 2019. P. 6-33.
7. Dote-Pardo J. Innovative entrepreneurship and sustainability: A bibliometric analysis in emerging countries / J. Dote-Pardo, A. Martínez-Campillo, & F. Ruiz-Rodríguez. // *Sustainability*. – 2025. - 17(2). 658. <https://doi.org/10.3390/su17020658>
8. Kusetogullari A. AI in entrepreneurship: A systematic review of generative artificial intelligence in entrepreneurship research / A. Kusetogullari, G. Kusetogullari, M. Johansson, & Ivarsson, J. Gen // *Current issues and future directions*. – 2025. https://www.researchgate.net/publication/391657574_GenAI_in_Entrepreneurship_a_systematic_review_of_generative_artificial_intelligence_in_entrepreneurship_research_current_issues_and_future_directions
9. Saukh I., Vikarchuk O. Creativity in management and creative management: meta-analyses / I. Saukh, O. Vikarchuk // *Marketing and management of innovations*. – 2021. - №1. – P. 65-80.
10. Sotnikova Yu. Using of crowdsourcing in a modern creative economy / Sotnikova Yu., Stepanova E., Kasmin D., Nazarov N., Semenchenko A. // *Espacios*. – 2020. – № 41. – P. 20-33. <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/25953>
11. Sotnikova Yu. Features of creative clusters formation in Ukraine / Yu/ Sotnikova, E. Stepanova, N. Nazarov, A. Semenchenko // *Ikonomicheski Izsledvania*. – 2021. – №5. – P.89-104. <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/25955>

Інформаційні ресурси

12. Мозковий штурм : ефективний метод генерації ідей [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://galaktica.io/blog/shcho-take-mozkovyy-shturm/>

13. Новинки креативного середовища [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http:// www.liga.net/](http://www.liga.net/).

14. Шість капелюхів для роздумів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.maxzosim.com/six-thinking-hats/>

15. Як зробити вдалу презентацію для інвесторів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://business.diia.gov.ua/entrepreneur-handbook/item/yak_zrobiti_vdalu_prezentaciyu_dlya_investoriv

16. Як успішно розв'язати конфлікт за 17 простих кроків [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://stsaltiv.gov.ua/useful-info/yak-uspishno-rozvyazati-konflikt-za-17-prostih-krokov>